

01-00-12
Изх. №/04.12.2012 г.

ДО
ПРЕЗИДЕНТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-н РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

ОТНОСНО: Упражняване на президентските правомощия по чл. 150 ал. 1 от Конституцията на Република България и сезиране на Конституционния съд за установяване противоконституционност на чл. 67 ал. 2 от Закона за местните данъци и такси

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Обръщам се към Вас с молба да сезирате Конституционния съд за обявяване на противоконституционността на разпоредбата на чл. 67 ал. 2 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

Чл. 67 ал.1 от ЗМДТ предвижда размерът на таксата за битови отпадъци да се определя в левове, според количеството на битовите отпадъци. Според ал. 2 на чл. 67 от ЗМДТ, когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, размерът на таксата се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет.

Текстът на чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ противоречи на чл. 141 ал. 4 от Конституцията на Р България.

Последната редакция на чл. 141 ал. 4 от Конституцията (обн.ДВ бр.12/2007г.) гласи, че „общинският съвет определя *размера* на местните такси *по ред, определен със закон.*” Следователно Конституцията изисква законът да определи изчерпателно реда за определяне на таксите, при спазването на който, общините да определят само размера на таксите в зависимост от различията в местните условия.

В противоречие с чл. 141 ал. 4 от Конституцията, в чл.67 ал. 2 от ЗМДТ се съдържа законова делегация за доразвиване от общинските съвети в подзаконови актове на реда за определяне на таксата за битови отпадъци.

В практиката си общинските съвети се придържат към възможностите съдържащи се в този противоконституционен текст, като напълно елиминират разпоредбата на ал. 1 на чл. 67 от ЗМДТ, който ги задължава да определят размера на таксата за битови отпадъци според тяхното количество.

При този начин на определяне на таксата липсват икономически стимули и санкции, мотивиращи населението и бизнеса за намаляване на количеството генерирани битови отпадъци, за разделно събиране, оползотворяване и рециклиране. Не се извършват и реални разчети на необходимите икономически обосновани и сравними с практиката в ЕС разходи при проектиране на системи и

съоръжения за управление и третиране на отпадъците. Липсата на прозрачност и отчетност при определяне на таксата за битови отпадъци, създава условия за неясни правила при осъществяване на дейностите по управление на отпадъците. Гражданите и бизнесът са натоварени с прекомерно високи такси, без да получават адекватна по качество услуга.

През последните десет години БСК многократно е сигнализирала органите на законодателната и изпълнителната власт, за противоречието на този подход с основни принципи на управлението на отпадъците в българското и европейското законодателство, изтъквайки следните основни съображения:

Липсва основание за прилагане на чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ.

Чл.67 от ЗМДТ не предоставя на общинските съвети правото на свободен избор на приложими методи за определяне на такса битови отпадъци. Според императивната разпоредба на закона, *само когато не може да се установи количеството*, може да се пристъпи към другите способи за определяне на таксата.

С влизане в сила на чл. 71е от Закона за управление на отпадъците (ЗУО, ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.), е въведена такса за депониране на отпадъците в регионално или общинско депо, изчислявана въз основа на *количеството* депонирани отпадъци. Количеството се установява чрез измерването им преди депониране.

С въвеждане на практиката по установяване на количеството битови отпадъци, отпада необходимостта от съществуването на ал. 2 на чл. 67от ЗМДТ. Същевременно, общините отчитат а НСИ публикува ежегодно количествата генерирани и третирани битови отпадъци.

Чл. 67 ал. 2. от ЗМДТ не е съобразен с разходите по предоставяне на услугата.

Определянето на такса битови отпадъци по реда на чл. 67 ал.2 от ЗМДТ, не е обвързано с действителните разходи по предоставяне на услугата от общините. Чл. 7 от ЗМДТ разпорежда местните такси да се определят въз основа на материално-техническите и административните разходи по предоставянето на услугата. Това е всеобщ принцип при определяне на таксата като цена на услуга и той се отнася до всеки потребител на услугите, предлагани от държавната и общинска администрация. Общинските съвети определят таксата не според количеството генерирани битови отпадъци и разходите по събирането, извозването и обезвреждането им в депа, а приемат като „основа” за определяне на таксата данъчната оценка на имотите, съответно отчетната стойност на активите. Практиката на общинските съвети в страната показва, че не се използва втората алтернатива на чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ за определяне на таксата в левове на ползвател, като обективен индикатор за количеството битови отпадъци, за разлика от данъчната оценка. Не се отчита броят на живеещите в едно жилище, нито броят на заетите лица в едно предприятие. При определяне и събиране на таксата е без значение и обстоятелството дали имотът е застроен, дали е налице фактическото му ползване и съответно – има ли генерирани битови отпадъци, свързани с имота.

Наблюдават се огромни разлики в размера на таксата за битови отпадъци, които плащат предприятия, осъществяващи дейност в един и същи сектор на икономиката. По данни на браншови сдружения, налице са драстични разлики в размера на таксите между стопански субекти от един сектор в различни общини. Събраните годишни такси битови отпадъци начислени на един зает от персонала варират от 9 лв. до над 10 хил. лв.

Приложението на чл. 67 ал.2 от ЗМДТ е в противоречие с принципите на правовата държава за равенство и справедливост.

Практиката на общините при прилагане на чл. 67 ал.2 ЗМДТ не е съобразена с конституционните принципи за равенство и справедливост. На основание чл. 67 ал.2 от ЗМДТ една и съща публична услуга се предлага на различни цени на потребителите, в зависимост не от стойността на услугата, а от имущественото състояние на задължените лица. В противоречие със Закона за защита от дискриминация, налице е неравноправно третиране на ползвателите по имуществен признак.

Принципите при които трябва да се формират таксите са посочени в чл. 8 от ЗМДТ – възстановяване разходите на общината по предоставяне на услугата, създаване условия за разширяване на предлаганите услуги и принципа на справедливостта. Тези принципи са относими към всички ползватели. Принципът на справедливостта напълно изключва възможността да се определят различни такси (които по своята същност са административно определени цени) за една и съща услуга за различните ползватели.

Чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ поставя в неравностойно положение гражданите и бизнеса.

Ежегодно общинските съвети определят различни по размер промили върху данъчната оценка на имотите за граждани и предприятия, като за предприятията се определя такса до десет пъти по-висока от тази за гражданите.

По този начин в противоречие с разпоредбите на ЗУО се смесват понятията „битови” и „производствени отпадъци“. Според &1 от Допълнителните разпоредби на ЗУО „битовите отпадъци” са получени в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални, обществени сгради и търговски обекти, за разлика от "производствените отпадъци", които се образуват в резултат на промишлената дейност на физическите и юридическите лица.

Прави се разлика между имущественото състояние на граждани и юридически лица и въз основа на това се определят различни размери на такса за една и съща услуга на граждани и предприятия. Налице е по-неблагоприятно третиране на предприятията в сравнение с гражданите при едни и същи обстоятелства, в нарушение на Закона за защита от дискриминация. Подобен подход не може да бъде оправдан със съображения, свързани със социална справедливост. Принципът на социалната справедливост и рамки за неговото прилагане са включени в самия закон. Те са точно очертани в ал. 6 на чл. 8 от ЗМДТ, съгласно която общинският съвет може да освобождава отделни категории граждани от заплащане на такси. Законът не предвижда това да става за сметка на

други ползватели, като се прехвърлят социалните функции на държавата и общините към предприятията.

Чл. 67 ал.2 от ЗМДТ създава условия за деформиране характера на таксата и превръщането и във втори данък върху недвижимите имоти.

Определяйки таксата върху данъчната оценка на имотите или тяхната отчетна стойност, фактически се плаща повторен данък върху недвижимите имоти, а не такса за извършените услуги по сметосъбиране, сметоизвозване и третиране на битовите отпадъци.

Чл. 67 ал.2 от ЗМДТ изключва прилагането на принципа на европейското екологично право „замърсителят плаща“.

При този начин на определяне на такса „битови отпадъци“ не се прилага принципът на европейското екологично право „замърсителят плаща“, регламентиран в чл. 3, т. 6 на Закона за опазване на околната среда. Пренебрегват се принципите на ЗУО за създаване на пазарни стимули за намаляване количеството на отпадъците и опазване на околната среда.

Текстът на чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ създава условия за непрозрачност и отчетност на публичните разходи.

Определянето на такса битови отпадъци по реда на чл. 67 ал.2 от ЗМДТ, създава условия за непрозрачност и отчетност на публичните разходи, както и за използване на събраните суми от този вид такса за други дейности на общините. Подобно пренасочване на част от събраните средства за таксата в някои общини, беше констатирано през настоящата година от Сметната палата.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

С настоящето предложение, изразявам очакванията на бизнеса за определяне на таксата за битови отпадъци според тяхното количество, каквато е практиката във всички европейски страни.

С обявяването за противоконституционен чл. 67 ал. 2 от ЗМДТ ще се въведе справедливо и обосновано определяне на разходите за услугите по събиране, извозване и третиране на битовите отпадъци.

С уважение,

БОЖИДАР ДАНЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ